

ceat. Hic est Discipulus ille qui testimonium perhibet de his, & scripsit hac & scimus quia verum est testimonium ejus. Sunt autem & alia multa, qua fecit Jesus, qua si scribantur per singula, nec ipsum arbitror mundum capere posse eos, qui scribendi sunt; Libros.

k Deut. 19. 14. & 27. 17.

Sed nos veteres, à Patribus nostris positos, fines transgredi, piaculare ducimus (k). Postremum hoc caput tanquam genuinum S. Joannis Opus semper suscepit Ecclesia; & nos etiam suscipimus. Quantum quantum est hoc Evangelium, unà cum omnibus, quibus constat, partibus, in canonem recepit Concilium Tridentinum; & nos etiam cum ipso nihil non Canonicum agnoscimus. Plausibiles licet congerantur conjecturæ, nunquam id impetrabunt, ut deferendam suadeant assertam Patrum nostrorum autoritate sententiam; alioqui enim, eâ semel datâ viâ, nihil inviolatum in Divinis Libris maneret, quos tanquam Spiritus S. Oracula, & tanquam Patris cælestis testamentum habemus.

Præter Evangelium ingenii sui fœtus reliquit S. Joannes tres Epistolas, & Apoca-

lypsim, de quibus suo loco. Alia quædam Scripta Hæreticorum fraude tanto viro supposita sunt, indigna planè, quæ substanti nominis gloria pareant, e. g.: *Itinera S. Joannis* (l), quod facile Opus confundendum cum Actis ejusdem Apostoli (m). Laudatur sub ejus nomine Liber *Obitus & Assumptionis B. Virginis* (n). Servant adhuc Orientales Liturgias S. Joannis Evangelistæ nomine inscriptas. Sed Ecclesia ejus Authoris genuinum non agnoscit, nisi Evangelium, Apocalypsim, & tres illas Epistolas, quas supra innuimus.

Obtinet non infrequenter apud veteres Patres (o) elogium Theologi, quod viro promeruit scriptam ab ipso Evangelium, ac maximè primum ejus Operis caput. Polycrates Episcopus Ephesus (p) testatur, alligatam fronti gestasse laminam auream, veluti Sacerdotio Jesu Christi fungentem, quod præter honoris insigne prætulisse priores Episcopi ferunt, quo major honor Sacerdotio novæ Legis conciliaretur, ad imitationem Summorum Sacerdotum apud Judæos. Sed hujus rei certiora adhuc documenta expectantur.

l Athanas. in Synops. m Epiphan. hæres. 47. n Sixt. Senen. l. 2. Baron. Annal. an. 44.

o Concil. Ephesin. Athanas. in Synops. Cyrill. Jerosolym. Cahech. 12. Ephrem passim, Nyssen. Vita S. Theodoret. Ast. Amas. homil. 8. alii. p Polycrat. apud Euseb. l. 5. c. 24. Hieron. de Viris Illustr.

DISSERTATIO

IN OBITUM S. JOANNIS EVANGELISTÆ.

DE obitu S. Joannis Evangelistæ tanquam de problemate aliquo proposito semper disceptatum est in Ecclesia, jam inde à primis exortæ Fidei sæculis ad nostram usque ætatem. Qui utramque partem defenderent Authores in medium facile producerentur; neque id tantum inter Scriptores Græcæ Ecclesiæ, sed etiam Latine spectatum est. Decimo quinto sæculo Georgius Trapezuntinus Lucubratiunculam suam (a). Pontifici nuncupavit, qua defendendam suscepit sententiam de exemptione S. Joannis à communi mortalium lege; superstitem adhuc, proditurum tandem dicebat, novissimis decedentis mundi temporibus, quod manum cum Antichristo confereret. Porro scriptum illud nullo solido argumento & rarâ fœlicitate auctoritate; quare nullo negotio à Bessarione refutatum est. Cardinalis Baronius in suis ad Martyrologium Romanum annotationibus ejus Libri suppresso Authoris nomine frigide satis meminit.

a Georg. Trapezunt. Opusculo quod Joann. Evangel. non sit mortuus. Basilæa 1543. Ita & Pseudo-Hippolytus & Dorobanus.

b Fab. Stapul. Dissert. de una à tribus Mariâ fol. 82.

Jacobus Faber Stapulensis (b) decimo sexto ineunte sæculo sententiam Georgii Trapezuntini defendendam suscepit, asserens, melius facturum S. Hieronymum si adnotasset, S. Joannem è præsentis hac in alteram vitam migrasse; quam mortem illum oppetiisse; neque enim de ejus obitu certi aliquid refertur; nunquam ejus sepulchrum paruisse, quod vir ille sanctus incolumis lætusque, tanquam si ad im-

mortalitatem iret, subit. Factum itaque arbitratur, ut sanitate valens è Mundo, quemadmodum olim Enoch & Elias, transferretur, ad constitutum Judicio tempus, vel alterius cujuspiam rei gratiâ referendus.

Argumentum de obitu S. Joannis tractans Malvenda lib. 9. de Antichr. c. 11. & 12. obiisse quidem illum defendit, nec venturum in exitu sæculorum, ut unâ simul cum Enoch & Eliâ manus conferat cum Antichristo. Vide Abdiam in Vit. S. Jo. c. 22. & 23. & Fabricii in eam locum annotationes pag. 587. & c. Addenda in eam pag. 984. & c. Negat Apostolum obiisse Ambrosius Catharinus.

Decimo septimo tandem seculo Florentinus (c) huic suscipiendæ opinioni operam suam conferens, sententiam illam solidius & majori scientiâ nisu defendit. Obiisse ille quidem Apostolum fatetur; sed statim ad vitam restitutum autumat, quo ad exitum usque sæculorum perveniens, post annunciatam fidem iterum tandem occumbat. D. Tillemontius Florentini argumenta ad trutinam revocata futilia esse & inania demonstravit (d). Etate SS. Augustini (*) & S. Gregorii Turonensis (e) plures ea persuasione tenebantur, in tumulo adhuc superstitem Apostolum recondi, extremâ Judicii die proditurum. Varias hæc sententias modò in examen revocamus, quas cumque demum partes potiores reputabimus, secuturi.

His omnibus sententiis unicum momentum

c Florent. Nat. in Martyrolog. vetus Hieronymi p. 123. & sequent. Ita Nicephor. l. 1. c. 35.

d Tillemont. tom. 1. S. Joann. Evangel. art. 10. 11. & Not. 15. 16. 17. 18. * Augus. in Joann. tract. 125. e Gregor. Turon. de gloria Mart. l. c. 30.

f Joann. 21. 1. 2. & seq.

tum petitur è textu Evangelio S. Joannis (f). Duodecim vel circiter à resurrectione diebus Christus Discipulis suis piscationi in mari Galileæ vacantibus spectandum se præbuit. Cùm illis uberem largitus esset piscationem, instituit pariter & dapes, quas unâ cum illis in litore maris degustaret. Secundùm hæc Petrum semel iterum & tertid interrogavit, num magis quàm à cæteris omnibus amaretur ab illo? Affirmanti Apostolo, ita Jesus: Cùm esses junior cingebas te, & ambulabas ubi volebas; cùm autem senueris, extendes manus tuas, & alius te cinget & ducet quò tu non vis. Adiecit: Sequere me. Paruit illico Apostolus, interim verò, ait Evangelista, conversus Petrus vidit illum Discipulum, quem diligebat Jesus, sequentem, & dixit: Domine hic autem quid? Dicit ei Jesus: Si eum volo manere, donec veniam, quid ad te? Tu me sequere (Exemplaria Latina habent: Sic eum volo manere &c. quid ad te? Tu me sequere?) Exit ergo sermo iste inter fratres, quia Discipulus ille non moritur. Et non dixit ei Jesus non moritur, sed si eum volo manere donec veniam, quid ad te? (si vive sequere? Congruit quidem verborum sensus, sed verba non item. Quare S. Joannes verba sententiæ Jesu Christi fratribus suis opponit, non ipsum verborum sensum. Re quidem, ait Georgius Trapezuntinus, sensum verborum Jesu Christi affectu fuerant Discipuli, sed Apostolus Joannes insitâ Sanctis viris animi demissione & modestiâ ait, non dixisse Jesum: Non moritur, sed si eum volo manere donec veniam, quid ad te?) Inde data variè opinandi ansa, atque unicus hic disputationis nostræ cardo.

Equidem, ut vera fateamur, verborum qui primo sese offert legentibus sensus, ille est, nimirum immunem à præscripta mortalibus omnibus obeundi lege futurum Apostolum, ante adventum Filii Dei. Et id maximè insinuat illâ Vulgatæ lectione: Sic eum volo manere donec veniam. In eundem pariter sensum convenit Græca lectio: Si eum volo manere donec veniam; quid ad te? Particula illa si indicativo apposita, non dubitationem ingerit, sed est affirmandi nota: quemadmodum Georgius Trapezuntinus pluribus exemplis demonstrat, & ipso etiam constat Grammaticorum testimonio. Ita familiari sermone usurpatur: Si ego te amo, numquid tibi obloquor? Si ego multum lectioni & studio vacavi; ut quid me rudem indoctumque traducis. Si ego ista scripsissem, nunquid me scripsisse ignorarem? Porro in alatis omnibus exemplis particula si non ambigenti nota est, sed affirmantis. Ea pariter vis est ejusdem particule in sententiâ Evangelicâ: Si eum volo manere donec veniam; nimirum: Volo equidem ad adventum usque meum ita manere. Ita pariter loquentis Christi verba interpretati sunt Discipuli, & cæteri quicumque Fideles, apud quos rei fama pervenit: Exit sermo inter fratres, quòd Discipulus ille non moritur. Quod illis tunc visum est, idem pariter & legentibus modò eadem verba accidit.

Quod enim à nonnullis reponitur, nimirum nihil aliud insinuasse Christum, quàm velle se tandiu manere Apostolum, donec ad eum invensum per mortem veniret; perinde sanè est, quasi minus coherenti sermone locutus Jesus Christus statuat. Quæ tunc prærogativa Joanni præ-

cæteris à Jesu conferretur, si Christus obeundum illi annuncietur, quando per mortem ad eum invensum veniret? Nonne eo sensu homines tandiu in mundo perseverant, donec invensum illos Dominus veniat?

Primus igitur pronus & literalis verborum sensus tenendus est, quæ planè si equivocationis aliquid continerent, ipse S. Joannes exposuisset; eum maximè adiecit: Et non dixit Jesus non moritur; sed sic eum volo manere, donec veniam; quid ad te? Cur deceptos Fratres ejusdem sermonis occasione, ratos nunquam interitum Apostolum, Evangelistâ non monuit? Quamquam non immortalitatem illi, sed longè diuturnam vitam promissit. Quare cùm Discipuli de immortalitate interpretabantur, quod à Christo de vitâ tantum diuturnitate dictum intelligi volebat; adiecit idem Evangelista; Et non dixit Jesus: Non moritur &c.

Ad hæc Jesu Christi verba ita pariter usurpabant Discipuli; quasi scilicet nunquam Joannes mortem esset oppetiturus, cùm Jesus tantum significaret: Si eum volo manere donec veniam, quid ad te? tu me sequere? Congruit quidem verborum sensus, sed verba non item. Quare S. Joannes verba sententiæ Jesu Christi fratribus suis opponit, non ipsum verborum sensum. Re quidem, ait Georgius Trapezuntinus, sensum verborum Jesu Christi affectu fuerant Discipuli, sed Apostolus Joannes insitâ Sanctis viris animi demissione & modestiâ ait, non dixisse Jesum: Non moritur, sed si eum volo manere donec veniam, quid ad te?

Huic etiam opinioni de exempto à communi mortis lege Apostolo faveret alter textus in Apo. 10. 10. 11. ubi Angelum inducit offerentem Apostolo Joanni Librum, simulque his me verbis, ait idem Apostolus, affatus est: Accipe librum, & devorâ illum, & faciet amaricari ventrem tuum; sed in ore tuo erit dulce tanquam mel. Et accipi Librum de manu Angeli, & devorâvi illum, & erat in ore meo tanquam mel dulce, & cum devorâsem eum amaricatus est venter meus, & dixit mihi: Oportet te iterum prophetare gentibus, & populis, & linguis, & Regibus multis.

Observant autem, Apostolum post exilium in Insula Pathmos, ubi Apocalypsim literis mandavit, nunquam ad gentes & Reges extraneos fidem annunciasse. Imbecilli enim valetudine & affectu ætatis vir longioribus itineribus præstandis impar fuisset. Implendo igitur Apocalypsis oraculo destinatum est extremum mundi interituri sæculum, cùm scilicet Evangelistâ annuncians gentibus Evangelio, atque testimonio de Jesu Christi adventu ferendo unâ cum Eliâ, & Enoch adversus Antichristum prodibit.

Defuturum quidem aliquid videretur in ea veluti expeditione, quam Dominus adversus Antichristum suscepturus erit, si terribili illo adversario, Enoch tantum & Eliam oppositurus esset. Oppugnari enim par est hostem infensum, & manu Pro-